

LA/Ulla Suotunen
RE/Eija Pahkala

16.8.2018

10/2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Asia: OKM/34/010/2018

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Eläketurvakeskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta.

Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia (994/2017) muutettaisiin siten, että ammatillisen koulutuksen valtakunnallista tietovarantoa laajennettaisiin opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kuuluvilla tiedoilla sekä tiedoilla ammatillisesta koulutuksesta.

Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin lisättäisiin tiedonsaantioikeus henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta työpaikan työntäjän edustajalle muun muassa tilanteissa, joissa työpaikalla järjestetään tässä laissa tarkoitettua koulutusta käytännön työtehtävien yhteydessä.

Eläketurvakeskuksen oikeus valtakunnallisten opinto- ja tutkintorekisterien tietoihin

Opintojen ajalta karttuu etuutta siten kuin siitä säädetään valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetussa laissa (VEKL, 644/2003).

Eläkettä kartuttavien tutkintojen tiedot (tutkinnon taso ja tutkinnon alkamis- ja päättämispäivät) tallennetaan työeläkejärjestelmän yhteiseen ansaintarekisteriin, josta tiedot ovat kaikkien eläkelaitosten käytettävissä. Tietojen rekisteröinnistä vastaa Eläketurvakeskus.

Eläketurvakeskuksella on oikeus tutkintotietoihin työntekijän eläkelain 198 §:n 1 momentin nojalla. Säännöksen mukaan Eläketurvakeskuksella on oikeus tietoihin, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten.

Eläketurvakeskus on saanut tutkintotiedot Kelasta ja vastaisuudessa tiedot saadaan Opetushallituksen ylläpitämästä KOSKI-palvelusta poikkeuksena ulkomailla suoritettut tutkinnot, jotka saadaan edelleenkin Kelasta. Opetushallitus voi avata teknisen käyttöyhteyden sellaiselle viranomaiselle, jolla on lain mukaan oikeus käsitellä tietoja.

LA/Ulla Suotunen
RE/Eija Pahkala

16.8.2018

10/2018

Lainmuutosehdotuksen vaikutukset työeläkealaan ja Eläketurvakeskuksen toimintaan

Lainmuutosehdotus ei vaikuta Eläketurvakeskuksen tiedonsaantioikeuteen. Säännösluonnoksen 10 §:n mukaan tietovarannosta tietoja voidaan luovuttaa viranomaiselle, jolla on säännöksen tai laissa säädetyn tehtävänsä perusteella oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja opetuksen tai koulutuksen järjestäjältä. Eläketurvakeskus voi TyEL:n säännösten perusteella edelleenkin saada tarvitsemansa tutkintotiedot. Eläketurvakeskus tarvitsee tiedot vain opintojen alkamis- ja päättämisaikakohdasta ja tutkinnon tasosta.

Säännösluonnoksen 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tietovarantoon ehdotetaan lisättäväksi tiedot myös ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:n mukaisesta muusta ammatillisesta koulutuksesta. Tällaista koulutusta on muun muassa ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus sekä ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus (valmistaa ansio- ja liikennealentäjän tehtäviin, lennonjohtajan tehtäviin tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin). Edellä mainitut koulutukset eivät ole ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuun tutkintorakenteeseen kuuluviin tutkintoihin valmistavaa koulutusta eikä näin työeläkealan etuutta kartuttavaa koulutusta. Tämän vuoksi nämä koulutukset on pystyttävä erottamaan tutkintoihin valmistavasta, etuutta kartuttavasta koulutuksesta.

Tutkintorakenteissa on tapahtunut muutoksia viime vuosina. Tämän vuoksi voisi olla syytä selvittää, onko VEKL:n sisältö edelleen tarkoituksenmukainen ja vastaavatko VEKL:n perusteet etuuden karttumiselle tutkintorakenteita.

Säännösluonnoksen 9 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan tietovarantoon tallettaisiin henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kuuluvia tietoja. Uudet säännökset kattavat osin tietoa, minkä voidaan katsoa kuuluvan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisiin erityisiin henkilötietoryhmiin (arkaluonteisiin) tietoihin. On varmistettava, että tietovarannosta voidaan luovuttaa vain ne edellä mainitut tiedot, joita Eläketurvakeskus tarvitsee.

Säännösluonnoksen 3 §:n mukaan opiskelijalle annettaisiin oppijanumero, joka on pysyvä tunnus ja jota käytettäisiin muun muassa silloin, kun häntä koskevia tietoja luovutetaan. Esitysluonnoksesta ei käy ilmi, onko tiedot mahdollista luovuttaa siten, että opiskelija voidaan tunnistaa myös henkilötunnuksella. Työeläkejärjestelmässä henkilö tunnistetaan henkilötunnuksella. Eläketurvakeskus tarvitsee tiedot jatkossakin henkilötunnuksella.

Eläketurvakeskus

Heli Backman

Mäijaliisa Takanen